

Krönika i Östgöta-Correspondenten 21 april 2007

Carl Bildt har ingen politik

Det är inte alltid lätt att vara bäst.

När statsminister Fredrik Reinfeldt i höstas överraskade med att presentera Carl Bildt som utrikesminister i alliansregeringen, såg det ut som ett genidrag. Moderaterna kunde lägga beslag på den prestigefulla utrikesministerposten genom att föra fram en herre med överlägsen kompetens och lyskraft. Om Bildt kunde inte de övriga partiledarna ta strid.

Socialdemokraternas framgångar med Anna Lindh och Jan Eliasson som utrikesministrar (i kontrast mot Laila Freivalds däremellan) visar att det behövs "star power" både på hemmaplan och utomlands i ledningen för svensk utrikespolitik. Kritiska ord kom egentligen bara från Per Ahlmark som påminde om Bildts brist på moraliskt engagemang i Mellanöstern.

Under sitt dryga halvår som utrikesminister har också Carl Bildt hållit ett antal tal med stora kunskaper och genomtänkta perspektiv på världsutvecklingen, rest oavbrutet och tagits emot av regeringschefer och presidenter lika mycket som utrikesministerkolleger. I den internationella nyhetsrapporteringen efter EU-möten citeras han påfallande ofta. Han lever upp till kravet att Sverige ska vara mer synligt än genomsnittet för mellanstora europeiska stater.

Ändå är det något som har gått fel. Den personliga kritiken mot honom träffar visserligen inte alltid rätt. Det störande i bloggandet är snarast att innehållet i utrikesministerns elektroniska dagbok är överraskande trivialt. De flesta av hans många tidigare styrelseuppdrag har visat sig falla i kategorin välbetalda men föga ansvarsfulla, vilket man i och för sig kan ha synpunkter på.

Hans dubbla budskap om kompetens och rekryteringar retar många, inte minst på UD där det jublades när han i en DN-intervju efter tillträdet förklarade att han inte behövde några partigångare omkring sig utan tänkte klara sig med stöd "inom linjen". Han utsåg den i alla kretsar högt ansedde yrkesdiplomaten Frank Belfrage till kabinetssekreterare och valde att ta sin pressekreterare från UD:s pressrum. Till ytterligare några nyckelposter har han valt förtrogna men ändå oomstridda diplomater.

Men samtidigt tycker "linjen" att Bildt sköter allt själv. En av hans politruker från statsministertiden har dykt upp på UD som globaliseringsexpert utan närmare meriter. Och skulle hans gamle utrikespolitiska portföljbärare Jonas Hafström bli USA-ambassadör är det anmärkningsvärt. Hafström är en kapabel och mycket trevlig person men knappast den som skulle fylla behovet av en teaterchef med extra stjärnglans för det operabygge som den nya svenska ambassaden i Washington utgör, vilket skulle vara det enda rimliga motivet för att i förtid flytta Gunnar Lund till Paris.

Det grundläggande problemet med Carl Bildt som utrikesminister är det som skulle vara hans styrka. Han känner alla, vet (nästan) allt och är intresserad av det mesta. Men han har det aktiva politikerlivet bakom sig och ingen ordentlig politisk dagordning för vad han ska åstadkomma. Som statsminister i början av 1990-talet drev han berömvärt det svenska EU-medlemskapet och stödet till de baltiska staternas frihet och införlivande i de västliga gemenskaperna.

Nu vill han ge Sverige en högre utrikespolitik profil. Men vad betyder egentligen det?

ANDERS MELLBOURN